

НАЦРТ ЗАКОНА О ЗАПОШЉАВАЊУ СТРАНАЦА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се услови за запошљавање странаца у Републици Србији (у даљем тексту: Република) и врсте дозвола за рад, ограничења запошљавања странца, обављање послова на основу пријаве рада, поступак издавања дозволе за рад и друга питања од значаја за запошљавање странца.

2. Основни појмови

Члан 2.

Странцем, у смислу овог закона сматрају се страни држављани и лица без држављанства, односно лица која немају држављанство Републике.

Запошљавањем странца, у смислу овог закона, сматра се закључивање уговора о раду или другог уговора којим странац остварује права по основу рада у складу са законом.

Самозапошљавањем странца, у смислу овог закона, сматра се запошљавање странца у привредном субјекту или другом облику делатности, у складу са законом, у коме је тај странац једини или контролни члан.

Послодавцем, у смислу овог закона, сматра се домаће правно или физичко лице регистровано за обављање делатности у Републици, као и организациона јединица страног послодавца регистрована за обављање делатности у Републици.

Страним послодавцем, у смислу овог закона, сматра се страно правно или физичко лице регистровано за обављање делатности у иностранству.

Упућеним лицем, у смислу овог закона, сматра се странац који је запослен код страног послодавца код кога остварује права из рада а који привремено на територији Републике обавља рад за страног послодавца, у складу законом, односно међународним уговором.

3. Примена закона

Члан 3.

Странац се запошљава у Републици ако су испуњени услови предвиђени законом или ратификованим међународним споразумом.

Услови за запошљавање странца предвиђени овим законом не примењују се на запошљавање странца у односу на врсту и обим активности које обавља, односно на странца који:

1) има право на привилегије и имунитет у складу са међународним правом (споразумима) или на основу одлуке надлежног органа Републике;

2) у Републици, без заснивања радног односа, ради обављања послова на основу одговарајућих уговора или споразума са међународним организацијама, између надлежних институција, надлежних институција и страних послодаваца или у оквиру међународних пројеката о стручно-техничкој сарадњи, образовању или истраживању;

3) је дописник акредитован у Републици или извештач страних медија;

4) у Републици ради обављања верских послова и верске службе или организује, односно спроводи добротворне акције у оквиру регистрованих цркава и верских заједница у Републици, у складу са законом;

5) је волонтер, у складу са законом;

6) на основу уговора закључених између органа надлежних за послове одбране или унутрашње послове ради обављања послова од интереса за Републику или за потребе одбране или безбедности земље или се усавршава у овим областима;

7) члан посаде брода, односно ваздухоплова, или обавља послове у друмском или железничком саобраћају и запослен је код страног послодавца;

8) са статусом уметника или спортисте који у Републици борави на уметничком, културном или спортском догађају, као и пратеће организацијско и техничко особље које припрема уметнички или спортски догађај;

9) члан спасилачке јединице која пружа помоћ приликом отклањања последица несрећних случајева и природних катастрофа, као и случајева хуманитарне помоћи;

10) самостално или за потребе страног послодавца у Републици ради обављања послова опремања и излагања опреме и експоната на трговинским и другим сајмовима и изложбама.

Услови за запошљавање странца предвиђени овим законом не примењују се И на запошљавање странца чији боравак у Републици не траје дуже од 90 дана у року од шест месеци од дана првог уласка у Републику, и то на странца:

1) власника, оснивача или заступника правног лица, као и члана органа тог правног лица или његове организационе јединице регистроване за обављање делатности у Републици, у складу са законом, ако није у радном односу у том правном лицу;

2) који у Републици борави ради успостављања пословних контаката или присуствовања пословним састанцима и без остваривања прихода у Републици обављања других пословних активности које се односе на припрему страног послодавца да успостави присуство и отпочне са радом у Републици (пословни посетилац);

3) предавача или истраживача који учествује у организованим професионалним скуповима или истраживачким пројектима или обавља рад у циљу представљања или спровођења различитих научних и техничких достигнућа, као и његово пратеће особље;

4) који лично обавља привремене образовне, спортске, уметничке, културне и друге сличне активности, у организацији овлашћених организација, државних органа или органа територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе и његово пратеће особље;

5) упућено лице које у Републици изводи радове на основу уговора о набавци робе, набавци или закупу машина или опреме и њене испоруке, инсталирања, монтаже, оправке или обучавања за рад на тим машинама или опреми, као и другој врсти уговора којим се испољава општи друштвени интерес.

Члан 4.

Странац који се запошљава у Републици у складу са овим законом, има једнака права и обавезе у погледу рада, запошљавања и samozapoшљавања као и држављани Републике, ако су испуњени услови у складу са законом.

Странац се сматра незапосленим у складу са прописима о запошљавању и остварује једнака права као држављани Републике ако су испуњени услови у складу са овим законом.

II. УСЛОВИ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ СТРАНЦА

1. Слободан приступ тржишту рада

Члан 5.

Право на слободан приступ тржишту рада у Републици, односно на запошљавање, самозапошљавање и остваривање права по основу незапослености, осим ако међународним споразумом који обавезује Републику није предвиђено другачије, имају:

1) држављани држава чланица Еврпског економског простора и Швајцарске Конфедерације (у даљем тексту: ЕЕП и Швајцарска Конфедерација) који своје право доказују држављанством државе чланице ЕЕП и Швајцарске Конфедерације;

2) чланови породице држављана из тачке 1) овог става, који нису држављани држава чланица ЕЕП и Швајцарске Конфедерације и имају одобрење за привремени боравак за чланове породице или стално настањење у тим државама којим доказују своје право на слободан приступ тржишту рада, а у Републици имају обезбеђено становање, здравствено осигурање и средства за издржавање која гарантују да неће постати корисници социјалне помоћи.

Под члановима породице држављана ЕЕП и Швајцарске Конфедерације сматрају се:

1) супружници у браку или ван брака држављана ЕЕП и Швајцарске Конфедерације, у складу са законом;

2) директни потомци држављана ЕЕП и Швајцарске Конфедерације млађи од 21 године живота или директни потомци његовог супружника у браку или ван брака, млађи од 21 године живота;

3) усвојена деца млађа од 21 године живота или пасторци држављана ЕЕП и Швајцарске Конфедерације или његовог супружника у браку или ван брака, млађи од 21 године живота;

4) лица из тач. 2) и 3) овог става старија од 21 године живота која нису у стању да се самостално издржавају, односно које је дужан да издржава држављанин ЕЕП и Швајцарске Конфедерације или његов супружник у браку или ван брака;

5) директни преци држављана ЕЕП и Швајцарске Конфедерације или директни преци његовог супружника у браку или ван брака, које је држављанин ЕЕП и Швајцарске Конфедерације или његов супружник у браку или ван брака дужан да издржава.

Члан 6.

Слободан приступ тржишту рада у Републици лице из члана 5. овог закона има и ако:

1) му радни однос престане због привремене неспособности за рад због болести или повреде на раду;

2) без своје кривице остане без посла, који је у Републици трајао најмање годину дана и ако су пријављена као незапослена лица организацији надлежној за послове запошљавања;

3) је укључен у програме додатног образовања и обуке.

Члан 7.

Држављанину државе чланице ЕЕП и Швајцарске Конфедерације право на слободан приступ тржишту рада траје шест месеци након престанка запослења ако је:

- 1) престао радни однос на одређено време краће од 12 месеци и ако је пријављен као незапослено лице организацији надлежној за послове запошљавања;
- 2) у првих 12 месеци боравка без његове кривице престао радни однос на неодређено време и ако је пријављен као незапослено лице организацији надлежној за послове запошљавања.

2. Општи услов за запошљавање странаца

Члан 8.

Запошљавање странца остварује се под условом да поседује одобрење за привремени боравак или стално настањење у складу са законом и дозволу за рад у складу са овим законом, ако овим законом није другачије утврђено.

Запошљавање странца остварује се и без одобрења за привремени боравак или стално настањење у складу са законом ако странац има пријаву боравишта у складу са законом и пријаву рада у складу са овим законом.

Докази о испуњавању услова за запошљавање странца у складу са овим законом обавезно се чувају у пословном простору у коме странац ради.

3. Дозвола за рад

Члан 9.

Дозволом за рад, у смислу овог закона, сматра се акт на основу којег странац може да се запошљава или самозапошљава у Републици, у складу са законом.

Дозвола за рад се може издати као:

- 1) лична радна дозвола и
- 2) радна дозвола.

За исти временски период може се издати само једна врста дозволе за рад.

4. Лична радна дозвола

Члан 10.

Лична радна дозвола је дозволе за рад која странцу у Републици омогућава слободно запошљавање, самозапошљавање и остваривање права по основу незапослености, у складу са законом.

Лична радна дозвола издаје се на период док траје лична карта издата странцу који има стално настањење или на период док странац има привремени боравак, односно док лице има одговарајући статус у Републици.

Члан 11.

Лична радна дозвола се издаје на захтев странца ако:

- 1) има одобрење за стално настањење;
- 2) има статус избеглице, у складу са прописима о азилу, осим лица са тетиторије бивше СФРЈ којима је статус избеглице признат у складу са прописима о избеглицама, на која се овај закон не примењује;

3) припада посебној категорији странца.

Лична радна дозвола се може издати у случајевима утврђеним међународним споразумом који обавезује Републику, у складу са тим споразумом.

Лична радна дозвола се ради спајања породице издаје и на захтев члана уже породице странца из става 1. тач. 1-2) овог члана који има одобрење за стално настањење или привремени боравак, као и странца члана породице држављана Републике и странца српског порекла до трећег степена сродства у правој линији.

Под члановима уже породице сматрају се супружници у браку или ван брака странца који има личну радну дозволу, малолетна деца рођена у браку или ван брака, малолетна усвојена деца или малолетни пасторци, као и други чланови породице, у складу са законом којим се регулише боравак странаца.

Члан 12.

Под посебном категоријом странаца којима се може издати лична радна дозвола сматрају се: тражилац азила, лице са привременом заштитом, жртва трговине људима, жртва незаконитих миграција, жртва незаконитог запошљавања, односно запослени странац који у складу са законом незаконито борави у Републици и лице са супсидијарном заштитом, у складу са законом.

Тражиоцу азила лична радна дозвола се може издати годину дана након подношења захтева за азил, ако одлука о том захтеву није донета без његове кривице, за период од шест месеци уз могућност продужења, док траје статус тражиоца азила.

Лицу са привременом заштитом лична радна дозвола издаје се за време трајања статуса особе са привременом заштитом.

Жртви трговине људима, жртви незаконитих миграција и жртви незаконитог запошљавања лична радна дозвола се издаје за време трајања дозволе боравка.

Лицу са супсидијарном заштитом лична радна дозвола издаје се за трајања статуса особе са супсидијарном заштитом.

5. Радна дозвола

Члан 13.

Радна дозвола је врста дозволе за рад која се издаје као:

- 1) радна дозвола за запошљавање;
- 2) радна дозвола за посебне случајеве запошљавања;
- 3) радна дозвола за самозапошљавање.

Странац са радном дозволом сме у Републици да обавља само послове за које је добио дозволу, односно послове из делокруга радног места на коме је запослен по основу добијене радне дозволе.

а) Радна дозвола за запошљавање

Члан 14.

Радна дозвола за запошљавање издаје се на захтев послодавца, у складу са стањем на тржишту рада, под условима да послодавац:

- 1) шест месеци пре подношења захтева за радну дозволу за запошљавање није доносио програм решавања вишка запослених, у складу са прописима о раду;
- 2) три месеца пре подношења захтева за радну дозволу за запошљавање није пронашао држављане Републике, лица која имају слободан приступ тржишту рада или странца са личном радном дозволом, одговарајућих квалификација са евиденције организације надлежне за послове запошљавања;

3) приложи предлог уговора о раду или другог уговора којим се остварују права по основу рада, у складу са законом.

Радна дозвола за запошљавање издаје се за запошљавање странца који има одобрење за привремени боравак и испуњава све услове из захтева послодавца који се односе на одговарајућа знања и способности, квалификације, претходно искуство и др.

Радна дозвола за запошљавање издаје се за планирани период запослења, а најдуже док траје привремени боравак.

Послодавац из става 1. овог члана сноси трошкове издавања радне дозволе из става 1. овог члана и исте не може да пренесе на странца.

Члан 15.

Послодавац на чији захтев је издата радна дозвола за запошљавање је у обавези да:

1) пријави странца на обавезно социјално осигурање, у складу са законом;

2) обавести организацију за запошљавање ако странац не отпочне са радом у року од 15 дана од дана издавања радне дозволе за запошљавање.

Послодавац који је, у складу са овим законом, добио радну дозволу за запошљавање странца не може да га упути на рад код другог послодавца.

б) Радна дозвола за посебне случајеве запошљавања

Члан 16.

Радна дозвола за посебне случајеве запошљавања издаје се на захтев послодавца, и то за:

1) обављање сезонских послова;

2) стручно усавршавање, специјализацију, стицање квалификација или обуку;

3) упућена лица;

4) кретање у оквиру привредног друштва;

5) независне професионалце;

6) ученика или студента који има мање од 26 година живота;

7) дневне радне мигранте.

Радна дозвола за посебне случајеве запошљавања издаје се под условима утврђеним чл. 14. и 15. овог закона, осим у случајевима из тач. 3)-5) става 1. овог члана, када се радна дозвола за запошљавање издаје под условима утврђеним чл. 19-22. овог закона.

Члан 17.

Радна дозвола за обављање сезонских послова издаје се на захтев послодавца чији послови имају сезонски карактер у области пољопривреде, шумарства, грађевинарства или других делатности које карактерише привремено значајно повећање обима посла, ради запошљавања странца који има одобрење за привремени боравак.

Радна дозвола из става 1. овог члана издаје се под условом да се странац запошљава у периоду дужем од 90 дана, а не дуже од шест месеци у току године.

Члан 18.

Радна дозвола у циљу стручног усавршавања, специјализације, стицања квалификација или обуку издаје се на захтев послодавца који има програм стручног

усавршавања, специјализације, стицања квалификација или обуке странца који има одобрење за привремени боравак.

Радна дозвола из става 1. овог члана издаје се под условом да се странац запошљава на период који није дужи од једне године.

Када програм стручног усавршавања, специјализације, стицања квалификација или обуке не може бити завршен до истека једне године, радна дозвола из става 1. овог члана може се продужити још до годину дана, осим у области медицине, када се радна дозвола може продужити за време које је потребно за добијање квалификације.

Члан 19.

Радна дозвола за упућена лица запослена код страног послодавца издаје се на захтев послодавца ради обављања послова или вршења услуга на територији Републике у складу са овим законом, осим за упућена лица од стране страног послодавца регистрованог за обављање делатности у држави са којом Република има закључен међународни споразум којим се регулише упућивање, када се радна дозвола на захтев послодавца издаје у складу са тим споразумом.

Уз захтев за издавање радне дозволе из става 1. овог члана послодавац прилаже:

- 1) одобрење за привремени боравак странца;
- 2) закључен уговор између послодавца за кога се обављају послови или врше услуге и страног послодавца који обавезно садржи место и рок за обављање посла;
- 3) доказ да је упућено лице запослено код страног послодавца најмање једну годину;
- 4) акт о упућивању на привремени рад у Републику којим се утврђује начин остваривања права и обавеза из рада, као и начин смештаја и исхране за време боравка и рада у Републици.

Радна дозвола из става 1. овог члана издаје се за период за који је закључен уговор између послодавца за кога се врше услуге и страног послодавца, али не дуже од годину дана.

Члан 20.

Изузетно од члана 19. радна дозвола за упућена лица ради обављања послова или вршења услуга по основу уговора о набавци робе, набавци или закупу машина или опреме и њене испоруке, инсталирања, монтаже, оправке или обучавања за рад на тим машинама или опреми, као и другој врсти уговора којим се испољава општи друштвени интерес, у периоду дужем од 90 дана, издаје се за период потребан за обављање посла.

Дозвола из става 1. издаје се под условима прописаним у члану 19. овог закона.

Члан 21.

Радна дозвола за кретање у оквиру привредног друштва регистрованог у иностранству издаје се на захтев организационе јединице, односно зависног друштва које је регистровано у Републици, у циљу привременог упућивања-премештања запосленог на рад у ту организациону јединицу, односно зависно друштво, под условом да је лице код страног послодавца запослено најмање годину дана на пословима руководиоца, менаџера или специјалисте за поједине области (кључно особље), као и да ће у Републици обављати исте послове.

Радна дозвола из става 1. овог члана издаје се на период док траје привремени боравак али не дуже од једне године.

Поред услова прописаних у ставу 1. овог члана, дозвола из тог става издаје се под условима прописаним у члану 19. овог закона.

Члан 22.

Радна дозвола за странца независног професионалца, односно страног физичко лице - предузетника регистрованога за обављање делатности у иностранству који на основу непосредног уговора са домаћим послодавцем односно крајњим корисником услуга обавља послове на територији Републике, издаје се на захтев тог корисника услуга.

Радна дозвола из става 1. овог члана издаје се ако независни професионалац поседује:

- 1) одобрење за привремени боравак;
- 2) закључен уговор са домаћим послодавцем или крајњим корисником услуга који обавезно садржи рок за обављање посла;
- 3) одговарајућа академска звања и/или техничке квалификације и релевантно радно искуство у струци.

Радна дозвола из става 1. овог члана издаје се на период потребан за обављање посла али не дужи од годину дана.

Члан 23.

Радна дозвола за странца ученика или студента у Републици који има мање од 26 година живота, издаје се на захтев послодавца, односно омладинске или студентске задруге, за обављање послова у трајању дужем од 10 сати недељно или 40 сати месечно.

Обављање послова из става 1. овог члана у периоду када трају наставне активности може да траје најдуже 20 сати недељно, односно 80 сати месечно.

Члан 24.

Радна дозвола за дневног радног мигранта, односно странца који се запошљава на територији Републике а враћа се сваки дан или најмање једном недељно у државу где има пребивалиште, издаје се на захтев послодавца ради запошљавања странца који има одобрење за привремени боравак, за време трајања тог боравака.

в) Радна дозвола за samozapošljavanje

Члан 25.

Радна дозвола за samozapošljavanje издаје се на захтев странца који има одобрење за привремени боравак или стално настањење у Републици.

Радну дозволу за samozapošljavanje странац може добити под условом да његова активност доприноси развоју економије у Републици, односно да улаже средства у одређене делатности или на одређена подручја од интереса за Републику, доприноси иновирању знања или врши трансфер технологија, отвара нова радна места или обавља друге активности које имају за последицу развој економије Републике.

Испуњеност услова из става 2. овог члана странац потврђује:

- 1) изјавом о врсти, трајању и обиму активности којима планира да се бави;
- 2) доказом да има одговарајуће квалификације за обављање конкретне делатности;
- 3) предуговором или уговором којим се доказује право власништва или закупанад пословним простором у коме ће се обављати делатност;
- 4) доказом да располаже одговарајућом опремом за обављање конкретне делатности;

5) изјавом о броју и структури лица која планира да запосли, посебно држављана Републике, лица која имају слободан приступ тржишту рада и странаца са личном радном дозволом.

Ако странац има привремени боравак радна дозвола за самозапошљавање издаје се на период док траје одобрење за привремени боравак, а најдуже на годину дана уз могућност продужења под условом да странац докаже да наставља обављање истог посла под условима под којима је добио дозволу.

Ако странац има стално настањење радна дозвола за самозапошљавање издаје се на период док траје лична карта издата странцу који има стално настањење.

Странац који добије радну дозволу за самозапошљавање у обавези је да започне обављање делатности у року од 90 дана од дана добијања те дозволе.

III. ОГРАНИЧАВАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА СТРАНАЦА

Члан 26.

Влада одлуком може да ограничи број странаца којима се издају дозволе за рад (у даљем тексту: квота) у случају поремећаја на тржишту рада, у складу са миграционом политиком и стањем и кретањем на тржишту рада.

Квота се утврђује на предлог министарства надлежног за послове запошљавања уз претходно прибављено мишљење Социјално-економског савета и организације надлежне за послове запошљавања.

Члан 27.

Квота се не примењује на странца, односно послодавца који запошљава странца а подноси захтев за:

- 1) личну радну дозволу, осим личне радне дозволе која се издаје на захтев посебне категорије странца;
- 2) радну дозволу за стручно усавршавање, специјализацију, стицање квалификација или обуке;
- 3) запошљавање на пословима у области културе, спорта, науке и других делатности уколико је обављање послова везано за личност, односно знања и искуства странца;
- 4) радну дозволу за кретање у оквиру привредног друштва;
- 5) упућена лица ради извођења радова на основу уговора о набавци робе, набавци или закупу машина или опреме и њене испоруке, инсталирања, монтаже, оправке или обучавања за рад на тим машинама или опреми, као и другој врсти уговора којим се испољава општи друштвени интерес, у периоду који је дужи од 90 дана у року од шест месеци од дана првог уласка у Републику;
- 6) радну дозволу за дневне радне мигранте;
- 7) лица која обављају наставу у школским установама на језику и писму националних мањина.

Квота се не примењује и на странца који има слободан приступ тржишту рада из члана 5. овог закона.

IV. ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА НА ОСНОВУ ПРИЈАВЕ РАДА

Члан 28.

Пријава рада јесте пријава обављања послова од стране странца који нема дозволу за рад.

Пријава рада се подноси организацији надлежној за послове запошљавања за странца:

1) који има пријаву боравишта до 90 дана, а запошљава се у Републици у трајању краћем од 90 дана у року од шест месеци од дана првог уласка у Републику;

2) дневног радника мигранта уколико обавља послове у трајању краћем од 90 дана у року од шест месеци од дана првог уласка у Републику;

3) упућеног на рад у Републику ради извођења радова на основу уговора о дугорочној производној кооперацији, преносу технологија и страним улагањима, као и упућеног од стране страног послодавца регистрованог за обављање делатности у држави са којом Република има закључен међународни споразум којим се регулише упућивање запослених;

4) власника, оснивача и заступника правног лица, као и члана органа тог правног лица или његове организационе јединице регистроване за обављање делатности у Републици, у складу са законом, ако није у радном односу у том правном лицу а његов боравак траје дуже од 90 дана у року од шест месеци од дана првог уласка у Републику;

5) који има статус ученика или студента и има мање од 26 година живота, а обавља послове у трајању краћем од 10 сати недељно, односно 40 сати месечно;

6) који лично обавља привремене образовне, спортске, уметничке, културне и друге сличне активности, у организацији овлашћених организација, државних органа или органа територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе и пратеће особље, у периоду дужем од 90 дана у року од шест месеци од датума првог уласка у Републику.

Пријава рада подноси се организацији надлежној за послове запошљавања и за држављане ЕЕП и Швајцарске Конфедерације и друга лица која имају слободан приступ тржишту рада у Републици.

Члан 29.

Подносилац пријаве рада из члана 28. овог закона је послодавац, односно омладинска или студентска задруга за странца из става 1. тачка 5) овог закона, односно организатор активности за странца из става 1. тачка 6) овог закона, у року од 15 дана од дана отпочињања послова.

Уз пријаву рада доставља се и пријава боравка и правни основ за обављање посла, односно уговор о раду, други уговор или акт на основу кога странац остварују права по основу рада.

Организација надлежна за послове запошљавања дужна је да подносиоцу пријаве рада изда потврду о пријави рада одмах по подношењу пријаве.

Образац пријаве рада из става 1. овог члана и потребну документацију општим актом утврђује организација надлежна за послове запошљавања.

V. ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛЕ ЗА РАД

Члан 30.

У поступку издавања, продужења и одузимања дозволе за рад решава организација надлежна за послове запошљавања у складу са законом којим се уређује општи управни поступак, осим ако посебна питања овим законом или законом којим се уређује боравак странаца нису другачије уређена.

Податке од утицаја на решавање у складу са овим законом, организација надлежна за послове запошљавања води у складу са начелима заштите података о личности, ефикасности, економичности, савесности и одговорности.

Члан 31.

О захтеву за издавање, односно продужење дозволе за рад у првом степену одлучује надлежни орган организације надлежне за послове запошљавања, одређен статутом.

Другостепени орган, у решавању о испуњавању услова за добијање дозволе за рад јесте директор организације надлежне за послове запошљавања.

Организација надлежна за послове запошљавања доноси решење о захтеву за издавање или продужење дозволе за рад, против ког се може изјавити жалба, осим ако се одбија издавање дозволе за рад на основу одлуке којом је утврђена квота, када се може покренути управни спор.

Против коначног решења организације надлежне за послове запошљавања тужбом се може покренути управни спор пред надлежним судом, у складу са законом.

1. Издавање и продужење дозволе за рад

Члан 32.

Дозвола за рад издаје се за период који је назначен у захтеву за издавање дозволе, а најдуже на временски период на који траје боравак странца.

Уз захтев за издавање дозволе за рад подносе се одговарајући докази.

Дозвола за рад се може продужити, ако су у моменту подношења захтева за продужење испуњени услови за њено издавање.

Члан 33.

Захтев за издавање, односно продужење дозволе за рад, са потребним доказима, подноси се организацији надлежној за послове запошљавања према месту привременог боравка или сталног настањена странца, односно према седишту послодавца или месту где се рад обавља, у зависности од врсте дозволе за рад.

Изузетно, захтев за издавање радне дозволе за самозапошљавање може се поднети организацији надлежној за послове запошљавања преко органа надлежног за регистар привредних субјеката истовремено са захтевом за регистрацију ако се облик обављања делатности региструје у том органу.

Захтев за продужење дозволе за рад са потребним доказима подноси се најкасније у року од 15 дана пре истека рока важења претходне дозволе.

Обрасце захтева за издавање, односно продужење дозволе за рад, начин доказивања чињеница од утицаја на доношење решења, ближе уређење поступка издавања и садржај дозволе за рад општим актом прописује организација надлежна за послове запошљавања.

2. Поништај дозволе за рад

Члан 34.

Дозвола за рад ће се поништити ако:

- 1) странац обавља послове за које није издата дозвола за рад или ако ради код другог послодавца;
- 2) је дозвола за рад издата на основу неистинитих или фалсификованих података;
- 3) странац не отпочне са радом у року из члана 15. овог закона;
- 4) странац коме је издата дозвола за самозапошљавање не отпочне са обављањем делатности у року од 90 дана од дана добијања дозволе.

Инспектор рада је дужан одмах да обавести организацију надлежну за послове запошљавања ако у поступку инспекцијског надзора утврди околности из става 1. овог члана.

Странац је дужан да обавести организацију надлежну за послове запошљавања о околностима из става 1. тачка 4) овог закона у року од 15 дана од дана протеча рока за отпочињање обављања делатности.

Решење о поништају дозволе за рад организација надлежна за послове запошљавања доноси по пријави околности из става 1. овог члана или по службеној дужности.

3. Престанак важења дозволе за рад

Члан 35.

Дозвола за рад престаје да важи:

- 1) истеком рока на који је издата;
- 2) одрицањем;
- 3) престанком уговора о раду или другог уговора којим се остварују права по основу рада у складу са законом, односно престанком рада странца који поседује одобрење за привремени боравак у Републици;
- 4) ако странац изгуби својство предузетника или правно лице престане са радом пре истека рока важења радне дозволе за самозапошљавање;
- 5) ако је странцу престало право на стално настањење или привремени боравак у Републици;
- 6) то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике и њених грађана;
- 7) ако странац постане домаћи држављанин;
- 8) у случају смрти;
- 9) ако је странац боравио ван Републике дуже од шест месеци непрекидно.

Странац је дужан да обавести организацију надлежну за послове запошљавања о околностима из става 1. тач. 2) и 4) овог члана у року од 15 дана од дана када је изгубио својство предузетника или је правно лице престало са радом.

Послодавац је дужан да обавести организацију надлежну за послове запошљавања о околностима из става 1. тачка 3) овог члана у року од 15 дана од дана престанка рада странца.

Решење о престанку дозволе за рад организација надлежна за послове запошљавање доноси за околности из става 1. тач. 2)-4) овог члана, по пријави околности или по службеној дужности.

VI. ЕВИДЕНЦИЈА И САРАДЊА

Члан 36.

Организација надлежна за послове запошљавања дужна је да води базу података о:

- 1) дозволама за рад;
- 2) потврдама о пријави рада;
- 3) странцима који остварују право на рад у складу са овим законом.

Ближу садржину података, начин вођења и обрасце на којима се воде евиденције предвиђене овим законом, општим актом утврђује организација надлежна за послове запошљавања.

Члан 37.

Органи и организације који обављају послове везане за боравак и запошљавање странца, други органи и организације који обављају послове у вези остваривања различитих права странца, као и организације послодаваца и синдиката, дужни су да међусобно непосредно и континуирано сарађују и размењују потребне информације, као и да сарађују и са таквим органима и организацијама у иностранству.

VII. НАДЗОР

Члан 38.

Министарство надлежно за послове запошљавања врши надзор над обављањем послова издавања дозволе за рад и вођења евиденција поверених овим законом.

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона, односно над испуњавањем услова за запошљавање странца у складу са овим законом, врши Инспекторат рада, преко инспектора.

Члан 39.

У вршењу инспекцијског надзора, инспектор рада је овлашћен да решењем наложи послодавцу да у одређеном року отклони утврђене повреде овог закона.

Послодавац којем је решењем наложено да отклони уочене повреде овог закона дужан је да инспектора рада обавести о предузетим мерама, у року утврђеном решењем инспектора.

У вршењу инспекцијског надзора, инспектор рада је овлашћен да наложи послодавцу да странцу који је запослен код тог послодавца супротно одредбама овог закона, поред накнаде зараде која му припада за обављени рад најмање у висини минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду, са припадајућим порезима и доприносима за обавезно социјано осигурање, за цео период радног ангажовања, обезбеди и трошкове напуштања територије Републике у случају кад странац у Републици у складу са законом борави незаконито.

О правима из става 3. овог члана странац има право да буде правовремено и потпуно обавештен.

У вршењу инспекцијског надзора, инспектор рада је овлашћен да послодавцу наложи привремени, односно престанак рада док послодавац не поступи по налогу инспектора у смислу отклањања утврђене повреде овог закона, или трајни престанак рада у случају кад код истог послодавца два и више пута утврди незаконито запошљавање странаца, односно запошљавање странца супротно одредбама овог закона или ако код истог послодавца супротно одредбама овог закона утврди запошљавање већег броја странаца.

Против решења инспектора рада може се уложити жалба министру у року од осам дана од дана достављања решења.

Члан 40.

Инспектор рада подноси захтев за покретање прекршајног поступка ако нађе да је послодавац или странац повредом овог закона извршио прекршај.

У случају да се против послодавца из става 1. овог члана донесе пресуда по поднетом захтеву за покретање прекршајног поступка у смислу става 1. овог члана, којом се проглашава одговорним за учињени прекршај, странац који је обављао рад противно одредбама овог закона има право на накнаду зараде која му припада за обављени рад, а најмање у висини минималне зараде утврђене у складу са прописима о

раду, са припадајућим порезима и доприносима за обавезно социјано осигурање за цео период радног ангажовања, као и накнаду трошкова које је имао због незаконитог запошљавања.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.

Новчаном казном од 800.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице – послодавац, односно омладинска или студентска задруга, ако:

- 1) запосли странца супротно одредбама овог закона (члан 8. ст. 1. и 2.);
- 2) не чува доказе о испуњавању услова за запошљавање странца у пословном простору у коме странац ради (члан 8. став 5.);
- 3) запосли странца на пословима за које није добио радну дозволу (члан 13. став 2);
- 4) је дао неистините или фалсификоване податке из члана 14. став 1. овог закона;
- 5) финансијски терет издавања радне дозволе за запошљавање пренесе на странца (члан 14. став 4.);
- 6) не изврши обавезе утврђене чланом 15. став 1. овог закона;
- 7) странца за кога је добио радну дозволу за запошљавање упути на рад код другог послодавца (члан 15. став 2.);
- 8) запосли странца супротно одредбама чл. 17-24. овог закона;
- 9) је дао неистините или фалсификоване податке ради добијања радне дозволе за посебне случајеве запошљавања утврђене чл. 17-24. овог закона;
- 10) запосли странца у трајању дужем од трајања запослења утврђеног чланом 23. овог закона;
- 11) не пријави обављање послова од стране странца који нема дозволу за рад (члан 28.);
- 12) не поднесе пријаву рада у року утврђеном чланом 29. став 1. овог закона;
- 13) је дао неистините или фалсификоване податке уз пријаву рада (члан 29. став 2.);
- 14) не поднесе захтев за продужење дозволе за рад у прописаном року (члан 32. став 3.);
- 15) не поступи у складу са одредбом члана 35. став 3. овог закона.

Новчаном казном од 50.000,00 до 500.000,00 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице - послодавац који има својство предузетника.

Новчаном казном од 20.000,00 до 150.000,00 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу.

Члан 42.

Новчаном казном од 15.000,00 до 150.000,00 динара казниће се за прекршај странац, ако:

- 1) се запосли супротно одредбама овог закона (члан 8. ст. 1. и 2.);
- 2) је дао неистините или фалсификоване податке из члана 11. овог закона;
- 3) обавља послове за које није добио радну дозволу (члан 13. став 2.);
- 4) је дао неистините или фалсификоване податке из члана 18-25. овог закона;

- 5) не поступи у складу са одредбом члана 34. став 3. овог закона;
- 6) не поступи у складу са одредбом члана 35. став 2. овог закона.

Члан 43.

Новчаном казном од 500.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице – организација надлежна за послове запошљавања, ако:

- 1) не омогући незапосленом странцу остваривање права утврђеног чланом 8. став 4. овог закона;
- 2) за исти временски период изда више врста дозвола за рад супротно одредби члана 9. став 2. овог закона;
- 3) изда дозволу за рад супротно одредбама чл. 26. и 27. овог закона;
- 4) не спроводи или спроводи супротно одредбама овог закона послове утврђене чл. 29 – 37. овог закона.

Новчаном казном од 20.000,00 до 150.000,00 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу – организацији надлежној за послове запошљавања.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 44.

Странци који су засновали радни однос или раде на основу одобрења за заснивање радног односа која су издата по прописима који су били на снази до дана почетка примене овог закона настављају да раде до истека рока на које је одобрење издато.

Члан 45.

Организација надлежна за послове запошљавања дужна је да донесе општа акта и усклади организацију на основу овлашћења из овог закона, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 46.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о условима за заснивање радног односа са страним држављанима („Службени лист СФРЈ”, бр.11/78 и 64/89 и „Службени лист СРЈ”, бр. 42/92, 24/94 и 28/96).

Члан 47.

Прописи донети на основу Закона о условима за заснивање радног односа са страним држављанима („Службени лист СФРЈ”, бр.11/78 и 64/89 и „Службени лист СРЈ”, бр. 42/92, 24/94 и 28/96) остају на снази до дана ступања на снагу прописа на основу овог закона, уколико нису у супротности са његовим одредбама.

Члан 48.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Одредбе чл. 5-7. члан 27. став 2. и члан 28. став 3. овог закона почињу да се примењују даном стицања пуноправног чланства ЕУ до када се на држављане ових држава примењују услови за запошљавање странца предвиђени овим законом.